Oświadczenie złożone
przez senator Magdalenę Kochan
w dniu 2 lipca 2025 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowna Pani Ministro!

Zwracam się do pani ministry w związku z poważnymi obawami zgłoszonymi przez spółkę Neuesfundament, zrzeszającą rodziny sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi pochodzącymi z Niemiec w okolicach Szczecinka. Obawy te dotyczą negatywnych konsekwencji prawnych wynikających z brzmienia art. 35a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności zapisu wprowadzonego przez byłego ministra Michała Wójcika.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez spółkę Neuesfundament wspomniany przepis w praktyce uniemożliwia uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w postępowaniach sądowych o wyrażenie zgody na umieszczenie dziecka pochodzącego z innego kraju Unii Europejskiej w polskiej rodzinie zastępczej. Problem dotyczy zwłaszcza wymogu udowodnienia przez dziecko „istotnych związków z Rzecząpospolitą Polską albo obywatelstwa Rzeczypospolitej Polskiej".

Jako przykład skutków tej regulacji przedstawiono mi sytuację dziewczynki, która od półtora roku przebywa w Polsce, a mimo to sąd w Szczecinku nie wydał zgody na jej dalszy pobyt w rodzinie zastępczej. Jest to szczególnie niepokojące ze względu na poczynione przez dziecko znaczące postępy rozwojowe w obecnym środowisku.

Należy podkreślić, że regulacje dotyczące pieczy zastępczej, a zwłaszcza te odnoszące się do dzieci transgranicznych, powinny kierować się przede wszystkim zasadą dobra dziecka. Obowiązujące przepisy, w obecnym kształcie, wydają się stać w sprzeczności z tą fundamentalną zasadą, utrudniając stabilizację i rozwój dzieciom potrzebującym opieki.

W związku z powyższym uprzejmie proszę panią ministrę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo jest świadome problemów interpretacyjnych i praktycznych, jakie stwarza obecne brzmienie art. 35a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w kontekście umieszczania dzieci z innych krajów UE w polskich rodzinach zastępczych?

2. Czy ministerstwo planuje podjęcie działań legislacyjnych mających na celu nowelizację art. 35a wspomnianej ustawy w celu usunięcia barier utrudniających pozytywne rozstrzygnięcia w sprawach o wyrażenie zgody na pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, szczególnie w przypadku, gdy spełnione są pozostałe przesłanki dotyczące dobra dziecka?

3. Jakie kroki zamierza podjąć ministerstwo, aby zapewnić spójność przepisów krajowych z międzynarodowymi konwencjami i rozporządzeniami Unii Europejskiej dotyczącymi odpowiedzialności rodzicielskiej i ochrony dzieci, w tym konwencją haską z 1996 r. oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2019/1111?

Uważam, że jest to kwestia wymagająca pilnej interwencji w celu zapewnienia dzieciom stabilnego i bezpiecznego środowiska, sprzyjającego ich prawidłowemu rozwojowi.

Z wyrazami szacunku
Magdalena Kochan
senator RP